

som har set paa Forandringerne i Industriene, vil se, at Krigstiden og de to efterfølgende Aar var brugt til væsentlige tekniske Forbedringer. Der var fuld Balance; vi havde ingen Gæld til Udlandet, hvilket var første Gang i en Menneskealders danske Historie. Finansielt var Forholdet det, at Statskassen var i Stand til at imødegaa alle Krav, som var ventet, alle uden Undtagelse. De Tal, som man fra Venstres Side i saa Henseende opererer med, og som den ærede Ordfører for Partiet Venstre stadig arbejder med, er som bekendt ikke rigtige. Det, der faktisk i denne Regerings Tid har været til Raadighed af Midler udenfor de Laan, som Regeringen har optaget, andrager noget over 400 Mill. Kr., nemlig: til Stede i Statskassen 352 Mill. Kr., til Stede i Fonds til Disposition for Regeringen til Indkaldelse naar som helst 30 Mill. Kr., og endvidere er der i de følgende Aar indbetalt i Statskassen fra Krigstidens forskellige Virksomheder Beløb, som er opført paa Statsregnskabet som Fradrag i Udgifter: ca. 25 Mill. Kr.; i alt er det Beløb, der har været til Raadighed, saaledes 405 Mill. Kr. Med disse havde man Mulighed for at betale de Efterregninger, i alt ca. 75 Mill. Kr., der kom fra den samme Forretningsvirksomhed, som gav disse Indtægter, jeg nævnte, samt til at dække de Udgifter, der maatte forventes til Genforeningen med Sønderjylland, og som maa anslaaes til overordentligt at have andraget 200 Mill. Kr. Jeg ved nok, at jo længere man kommer frem, jo længere man naar henimod Valget, des mere stiger den Post, som kaldes Sønderjylland paa Ministeriets Regnskab; der væltes mere og mere over paa den. Jeg tror endogsaa, den ærede Ordfører nævnte et Tal paa 275 Mill. Kr., og jeg har ude i Landet hørt en Taler, som sagde, at Sønderjyllands Overtagelse havde kostet mere, end der overhovedet var i Statskassen. Der er neppe nogen Tvivl om, at naar vi kommer til selve Valgkampen, vil det vise sig, at Sønderjylland har slutt alt, hvad der var i Statskassen, og alt, hvad Ministeriet har optaget i Laan. Grunden hertil er, at Ministeriet gerne lægger de Byrder, man har haft, over paa talmodige Skuldre, over paa Skuldre, man mener kan bære dem, fordi der til disse Foranstaltninger er knyttet den Popularitet, som stammer fra, at alle har betragtet det som en Selvfølge, at de vilde være med til at yde, hvad der var fornødent i saa Henseende. Men netop fordi Forholdene er saadan, har man ikke Lov til at sige, at der er anvendt

mere til Sønderjyllands Istandsættelse, for at bruge det reelle Udtryk, i Overgangstiden, til dets Bedring, efter at det var forsømt under Fremmedherredømmet baade før Krigen og under og efter Krigstiden, end hvad der virkelig er anvendt dertil. Naar man dog regner med højere Tal, kommer det ganske simpelt af, at man ogsaa medregner Udgifter, som stammer fra den Kendsgerning, at ved Sønderjyllands Forening med Danmark blev Landet større, og der maatte følgelig kræves større Udgifter dertil. Det Tal, som jeg har nævnt, vil visse sig at være det rigtige. Udover de Beløb, der saaledes var til Raadighed for Dækningen af nødvendige Udgifter, de 200 Mill. Kr. til Sønderjylland og de 75 Mill. til Krigstidens Efterregninger, har der altsaa været ca. 130 Mill. Kr. til Disposition for andre Formaal. Tillige havde Ministeriet det Held, at der var vedtaget et Budget for Aaret 1920—21, om hvilket alle var ganske klare over, at det var i Stand til at bære den kommende Tid, hvis denne udviklede sig saaledes, som man maatte forvente, den Gang Budgettet vedtoges. Dette Budget skal jeg om lidt vende tilbage til, idet den højtærede Ordfører har gjort det til Genstand for en særlig Kritik.

Medens Forholdene altsaa var saaledes, som jeg nu kortelig har skildret det, ved Ministeriets Tiltræden, er Forholdene i dette Øjeblik, saaledes som den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti (Pürschel) meget rigtigt betegnede dem, Begyndelsen til Enden. Nu er Tilstanden, ganske kort skildret, følgende: Samfundet er igen kommet i 1 100 Mill. Kr.s Gæld til Udlandet ifølge den sidste Opgørelse fra i Fjor. Naar vi kommer til Resultatet af den Opgørelse, som der nu indsamles Materiale til i Statistisk Departement, vil Beløbet sikkert være steget i alt Fald med 100 Mill. Kr. Endvidere er Finanshovedkassen, Statskassen, lænset saaledes, at der næsten intet mere er at raade over til Statsholdningens Drift udover, hvad der er bundet som nødvendig Driftskapital i de forskellige Virksomheder og i Statens forskellige Kasser, fordi bl. a. mange af de tidligere likvide Midler er omdannet til Udlaan, som ikke er likvide. Ogsaa som Mellemværende med Institutioner er opført et Udlaan, ovenikøbet et, der maa betragtes som tabt. Det drejer sig om 2½ Mill. Kr. Man har altsaa foretaget saadanne Ombytninger, at likvide Midler er bundet og for Tiden uerholdelige.

Dertil kommer de 320 Mill. Kr. ny Statsgæld, hvoraf de 280 Millioner er udenlandsk og de 40 Mill. Kr. er indenlandsk